

29.

Integrált Károsító-specifikus Ellenőrzési Adatlap

Phytophthora fragariae var. fragariae

Vizsgáló laboratórium:

NÉBIH NTAI Növény-egészségügyi és Molekuláris Biológiai
Laboratórium (NMBL)
1118 Budapest, Budaörsi út 141-145.

A. Általános rész:

1. Növény-egészségügyi státusza: **2/A/II. c)7.**

Földrajzi elterjedés:

EPPO régió: Ausztria, Belgium, Csehország, Ciprus, Dánia, Egyesült Királyság, Egyiptom, Franciaország, Hollandia, Németország, Magyarország (felszámolva), Írország, Libanon, Luxemburg, Olaszország, Oroszország, Svájc, Svédország, Szlovákia, Szlovénia.

Ázsia: Ciprus, Japán, Libanon

Észak-Amerika: Kanada, Mexikó, USA.

Dél-Amerika: Equador.

Óceánia: Ausztrália, Új-Zéland.

2. A károsító rövid leírása:

Fertőzés tünetei:

Gyenge növekedés és a növények hervadása, különösen az alacsonyan fekvő, nedves területeken. A fiatal levelek kékes-zöldes elszíneződést mutatnak, az idősebbek sárgás vagy vöröses színűek. A járulékos gyökerek a gyökércsúcstól kezdődően elrothadnak, a patkányfarokhoz lesznek hasonlóak. Az ilyen gyökerek felsőbb, még nem rothadt részeit felvágva láthatóvá válik a vörösesen elszíneződött központi henger. Az elszíneződés különböző távolságig terjedhet a gyökér mentén, a legtöbb fajtánál azonban nem érinti az edénnyalábrendszert. Néhány növény a gyümölcsök érése előtt elpusztul, mások néhány, nem értékesíthető gyümölcsöt teremnek.

1. kép: *Phytophthora fragariae* var. *fragariae*vel fertőzött szamócanövények: gyenge növekedés és hervadás.

2. kép: Egészséges, kontroll szamócanövények.

3. kép: Gyökérzet a jellegzetes „patkányfarok” tünettel.

4. kép: Egészséges gyökérzet, jól fejlett mellégyökérzettel.

5. kép: Szamóca gyökér hosszanti metszete: tipikus hosszanti lefutó vörös csíkok („red-core”).

Károsító biológiája, életmódja:

A gomba oospórái több évig életképesek maradhatnak a talajban. A kórokozó a nedves talajban a fertőzött gyökerek felületén fejlődik és zoosporangiumokat képez, amelyek 40-50 spórát tartalmaznak. Ezek 10-17°C-on kiszabadulnak, és a talajvízzel terjednek. Kiszabadulásuk után új sporangium képződik a régin belül, és további zoospórák szabadulnak fel. Ezek behatolnak a fiatal gyökerek csúcsi részébe, oogóniumot fejlesztenek és létrehozzák a nyugvó spórát. Ha az oospórák nedvességet kapnak, zoosporangium és zoospórák képződnek, és így válik teljessé a betegség ciklusa. A fertőzés leginkább nedves, hűvös feltételek mellett fordul elő, leggyakrabban késő ősszel és kora tavasszal. A hosszan tartó hűvös idő megakadályozza a gomba fejlődését, de nem pusztítja el. A kórokozó életképességét és tulajdonságait sem a mélyhűtés, sem a tárolás nem befolyásolja.

3. Gazdanövényei

Legfontosabb gazdanövényei:

- Szamóca / földieper.

4. Terjedés módja:

Fertőzött szamóca dugványokkal, növényvel (a gyümölcs kivételével) és a tapadó földdel terjedhet.